

Asia: VN/558/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Lakiesityksen luvut 2-12

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 2 *Nykytila ja sen arviointi:*

Nykytila on arvioitu reaalisen nykytilan pohjalta

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 3 *Tavoitteet:*

Tavoitteet ovat selkeät ja jopa reaaliset. Tarvitaan todella perinteistä työtä työllistämisen eteen. Ei suunnitelmilla vaan konkretialla ja tavoitteellisella lattiason duunilla.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 4.1 *Keskeiset ehdotukset:*

Keskeiset ehdotukset kaipaavat täsmennystä, joihin palaan myöhemmin tässä lausunnossani.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 4.2 *Pääasialliset vaikutukset:*

Vaikutukset on laadittu oikein perusteellisesti ja tämän päivän toimintaan pohjautuen. Vaikutusten tulevaisuudesta minulla on kunnat tuntien paljon valoisampi kuva.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 5 *Muut toteuttamisvaihtoehdot:*

Ei pidä ole "kaksilla-" tai "kolmilla kärkeillä ajon" -politiikkaa. Ajetaan yhtä tietä pitkin.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 8 *Lakia alemman asteinen sääntely:*

Ei kommentteja.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 10 *Toimeenpano ja seuranta:*

Toimeenpano ja seuranta täytyy irrottaa TEM -ministeriöstä toisaalle - uudet toimintatavat sallivan mahdollisuuden vuoksi.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 12 *Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys:*

On noudatettu lakia ja asetuksia. Nyt vain yksi supistettu lakiesitys valmiiksi ja nopeasti.

Laki työvoimapalvelujen järjestämisestä

Luku 1 sisältää lain yleiset säännökset.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 2 säädettäisiin järjestämisvastuusta.

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- edut ja hyödyt järjestämisvastuun siirtämisessä kunnille
- mahdolliset riskit järjestämisvastuun siirtämisessä kunnille
- työvoiman määrää ja työllisyysaluetta koskeva sääntely (huom: poikkeus työvoimapohjan kriteeriin voimaanpanolaissa)
- palvelujen tarjoamista koskeva sääntelyesitys

Edut on ilmiselvät, työpaikoista osa on valmiiksi kuntien tiedossa ja Suomeen ollaan ajamassa "omadata - digitaalista työllisyys hanketta, homma on jo hanskassa. Riskit vähenevät sitä mukaa kun yhä suurempi osa siirretään kuntien asiantuntijoille.

Sääntelystä täytyy voida joustaa Suomen alueiden erilaisten liiketaloudellisten ominaispiirteiden vuoksi.

Kuntien ja kuntaliiton piirissä on akateemista työvoimaa punnertamaan palvelukokonaisuus hallittavalle tasolle - jo nyt.

Luvussa 3 säädettäisiin ohjauksesta ja valvonnasta.

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- valtakunnalliset tavoitteet
- työllisyyden edistämisen valtakunnallinen neuvottelukunta ja sen tehtävät
- alueelliset työllisyyden edistämisen yhteistyö- ja seurantakeskustelut

Valtakunnalliset tavoitteet ovat tietenkin paremmassa työllisyysasteessa. Nuorten täytyy päästä nopeammin töihin ja ylempiä toimihenkilöitä täytyy saada siirtymään omatoimiseksi yrittäjiksi esim. konsultaatio -tehtäviin.

Neuvottelukunnat on taakse jäänyttä parlamentaarista ajanpeluuta. Kuntaliitto ja ylin johto TEM - organisaatiosta kokoon 4 kertaa vuoteen ja homma toimii!

Alueellisesti on jo käytössä esim. maakuntaliitot. Miksi niitä ei voi hyödyntää?!

Luvussa 4 säädettäisiin työnhakijan palveluprosessista.

Säännökset vastaavat 2. toukokuuta voimaan tulleen uuden asiakaspalvelumallin (niin sanottu pohjoismainen työvoimapalvelumalli) säännöksiä.

Näkemyksenne:

Pohjoismainen työvoimapalvelumalli on ratkaisu tietyille ryhmälle työnhakijoista. Palvelumallin ajaminen nykyjärjestelmää vie nyt kohtuuttomasti aikaa koulutustarpeen vuoksi. Tulostavuu ja sanktiointi täytyy ulottaa myös työvoimaviranomaisten hartioille. Tarkoitin alueellista passiivisuutta ja asenteellisuutta työnhakijoihin esim. Kainuussa. Suppeat piirit ja kaveruusuhteet vievät vielä systeemiä negatiiviseen suuntaan. Kukaan ei voi toimimattomalle viranomaiselle mitään !

Luvussa 5 säädettäisiin työnvälityksestä ja työnhakuvelvollisuudesta.

Näkemyksenne:

Työnvälitys ja työnhakuvelvollisuuden ehtoja on syytä pitää tiukkoina ja vaativina. Työnvälitys - henkilöstön on tehtävä työnsä vastuullisesti ja tuloshakuisesti.

Luvussa 6 säädetään tieto- ja neuvontapalveluista, asiantuntija-arvioinneista, ammatinvalinnan- ja uraohjauksesta sekä valmennuksesta ja kokeilusta.

Näkemyksenne:

Työnhakijalle on osoitettava kartoituksen jälkeen ohjatusti jatkotoimenpiteitä työllistymisen parantamiseksi. Mikäli työllistäminen ei vaan onnistu on oltava muitakin keinoja saada ihminen hoitamaan oman asiansa.

Luvussa 7 säädettäisiin työvoimakoulutuksesta.

Näkemyksenne:

Tätä järjestelmää on voitava suunnata enemmän ja enemmän aloittavien yritysten elinkelpoisuuden parantamiseen.

Luvussa 8 säädettäisiin muutosturvakoulutuksesta.

Näkemyksenne:

Ei kommentteja.

Luvussa 9 säädettäisiin työttömyysetuudella tuetusta työnhakijan omaehtoisesta opiskelusta.

Näkemyksenne:

Erittäin hyvin toimiva malli. Pidennettävä 36kk.

Luvussa 10 säädettäisiin työnantajalle myönnettävistä tuista (palkkatuki, 55-vuotta täyttäneiden työllistämistuki, työolosuhteiden järjestelytuki).

Näkemyksenne:

Kaikki Ok.

Luvussa 11 säädettäisiin henkilöasiakkaalle myönnettävistä tuista ja korvauksista (starttiraha, työhön tai palveluun hakeutumisesta aiheutuvien kustannusten korvaus, palveluun osallistumisesta aiheutuvien kustannusten korvaus).

Näkemyksenne:

Esityksen mukaan ja tarvehannan ehtoja tarkastettava löysemällä filterillä.

Luvussa 12 säädettäisiin työllistämisvelvoitteesta.

Näkemyksenne:

Tässä on oltava sanktiot myös toimimattomalle työllistäjälle.

Luvussa 13 säädettäisiin asiakastietojen käsittelystä ja valtakunnallisesta tietojärjestelmäpalvelusta.

Näkemyksenne:

Olemassa olevien servereiden hyödyntäminen ja tietokantojen älykäs konvertointi. Itse olen tehnyt yhteistyössä tietokantapalvelu -yritysten kanssa konvertoinnit työterveysyrityksessä. No problem.

Luvussa 14 säädettäisiin palvelualustasta.

Näkemyksenne:

Uusi Omadata on vastaus.

Luvussa 15 säädettäisiin tukien ja korvausten maksamisesta ja takaisinperinnästä.

Näkemyksenne:

Ei kommentoimista.

Luku 16 käsittää erinäisiä säännöksiä.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 17 säädettäisiin muutoksenhausta.

Näkemyksenne:

-

Muut esitykseen sisältyvät lakiehdotukset

Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta annetun lain muuttamisesta ja laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämisen- ja hallintokeskuksesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä, ovatko ehdotetut muutokset ELY-keskusten sekä KEHA-keskuksen tehtäviin riittävän selkeät ja eri toimijoiden yhteistyötä edistävät?

Kyllä ovat riittävän selkeät.

Laki työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain 23 §:n muuttamisesta

Ei muutosta voimaan.

Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **kuntien vastuulle siirtyvien tehtävien rahoitus, ovatko ehdotetut uudet valtionosuuden määräytymiskelijät toimivia rahoituksen kohdentamisessa?**
- **kolmen vuoden siirtymäaika laskennalliseen rahoitukseen (voimaantulosäännös)**
- **kunnan työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajentamisen korvaus**

Nopeammin taloudelliset resurssit kunnille.

Laki työttömyysturvalain muuttamisesta (pois lukien 14 luku)

Erityisesti toivotaan näkemyksiä työttömyysturvaprosessiin ja sitä koskevaan toimivaltaan liittyen.

Työttömyysturva on erittäin monimutkainen ja työnhakijaa rankaiseva järjestelmä. Kokonaan uusiksi.

Laki työttömyysturvalain muuttamisesta 14 luku;

Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta;

Laki työttömyyskassalain muuttamisesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **kunnan työttömyysetuusmenoon kohdistuvan rahoitusvastuun porrastusmalli**
- **eräiden kotoutumisesta annetussa laissa tarkoitettujen henkilöiden kohdalla sovellettavaksi ehdotettu poikkeus kunnan rahoitusvastuuseen työmarkkinatuesta**
- **ehdotus kunnan rahoitusosuuden perintää koskevan tehtävän hoitamisesta Kelassa myös peruspäivärahan ja ansiopäivärahan perusosan osalta**
- **edellä ehdotettujen muutosten vaikutus Kelan, työttömyyskassojen ja Työllisyysrahaston työmäärään mukaan lukien tietojärjestelmämuutokset ja näistä aiheutuvat kustannukset**

Tämä kohta on hankeperusteissa ja TEM -linjauksissa otettu älykkäästi ja vastuullisesti hoitoon. Mutta KELA:n osuutta pitäisi voida keventää ja vastuuta jakaa työttömyysturvan muille maksajille (lue työttömyyskassoille)

Laki ulkomaalaislain muuttamisesta

Onko joku ongelma...

Laki luonnontuotteita keräävien ulkomaalaisten oikeudellisesta asemasta annetun lain 8 §:n muuttamisesta

Ei muutoksia, omalla riskillä sitä menee itse kukin marjaan.

Laki valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021 – 2028 annetun lain muuttamisesta

Laki on asiallinen ja sisällön osalta tarkasti mietitty ja hallittu kokonaisuus.

**Laki palkkaturvain muuttamisesta;
Laki merimiesten palkkaturvain muuttamisesta**

Ei kommentteja.

Laki Työkanava Oy –nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Ei kommentoitavaa.

Laki ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta

-

Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Ei kommentteja.

Laki vuorotteluvapaalain muuttamisesta

Vuorotteluvapaus on säilytettävä ja myöntämisperusteita helpotettava.

Laki sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetun lain 6 ja 11 §:n muuttamisesta

Ei kommentoitavaa.

**Laki tulotietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta;
Laki tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta**

Asia on valmisteltu vastuullisesti ja ammatillisesti nykyisessäkin muodossaan.

**Laki työsopimuslain muuttamisesta;
Laki merityösopimuslain muuttamisesta**

Työsopimusvelvoitetta ei ole ulotettu PK -yrittäjille. AVI:n kautta pitää työtodistuskin hakea.

**Laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 3 a ja 37 a §:n muuttamisesta;
Laki valtion virkamieslain 5 a ja 9 c §:n muuttamisesta**

Kuntaliitto voi vastata tähän.

**Laki yhteistoimintalain muuttamisesta;
Laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain 8**

ja 9 §:n muuttamisesta;

Laki yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain 24 ja 25 §:n muuttamisesta

Nykyinen järjestelmä ohjeineen on riittävän hyvin yrityksen ja työntekijän etua palveleva.

Laki toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta;

Laki eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 14 §:n muuttamisesta;

Laki kansaneläkelain 35 §:n muuttamisesta;

Laki sairausvakuutuslain 8 luvun 9 §:n muuttamisesta;

Laki sotilasavustuslain 11 §:n muuttamisesta;

Laki opintotukilain 6 §:n muuttamisesta

Kaikki OK

Laki sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Sosiaaliturva -asiat ovat muutoksenhaussa pahasti ruuhkautuneet. Käsittely kestää tuhattoman kauan. Olisiko dynaamisemmalle tekemiselle aihetta luoda väljempi säännöstö...

Laki tuloverolain muuttamisesta;

Laki maatilatalouden tuloverolain 10 f §:n muuttamisesta;

Laki elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 56 §:n muuttamisesta

Ei kommentoitavaa.

Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

Tiukennuksia jo olemassa olevien työntekijöiden asioiden selvittelyyn lupiin.

Laki rikoslain 47 luvun 6 §:n muuttamisesta;

Laki rikosrekisterilain 4 a §:n muuttamisesta;

Laki rikosrekisterilain 4 a §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

Ei kommentoitavaa.

Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaantulosta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- yhteistoimintasopimusten solmimiselle esitetty aikataulu
- henkilöstösiirrot ja henkilöstön asemaan liittyvät menettelytavat
- sitovien sopimusten ja vastuiden siirtyminen

Ehdotus: jokainen TE -toimiston virkailija hakee avoimia tehtäviä kuntasektorilta. Voisi luulla, että ammattitaitoa hakemiseen löytyy...

Laki työllistymistä edistävästä monialaisen tuen yhteistoiminnasta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä asiakaskriteerin muutoksesta ja nuorten työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteispalvelua koskevasta sääntelystä.

Asiat on hoidettu jo nyt hyvin.

Muut huomionne esityksestä

Kommentoitavaa:

Koska esitykseni perustuu tarveharkintaan ja koko Suomen kannalta työvoimapalveluita parantavaan esitysmuotoon, on huomioitava myös kustannussäästöt lyhyellä aikavälillä. Työllisyyden edistäminen on dispersoitunut nyky -Suomessa enemmän ja enemmän toimialapalveluiden vastuulle. TE -toimistojen substanssi ei vaan ole riittävän dynaamista ja tuloksia hakevaa. Tehtävät ja velvoitteet on voitava nopeasti saattaa kuntasektorille.

Toimimaton organisaatio ei tuota riittävästi tulosta ja hyvätkin hankkeet "puuroutuvat" liian akateemisen pohdiskelun alle. Asian johdosta on käynnissä useita prosesseja ja yritykset ovat nostaneet palvelutasoaan toimialapalvelu -yrityksissä. Budjetointi on saatava kuriin nopeasti ja varat ohjattava kunnille ja nopeasti.

Sorsa Tapani
Bureau Facility